

פרשת שופטים

תשפ"ה

גיליון 275

א לעבטיגער שבת

הארת השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

מאת הרב יהודה צבי שפירא

שופטים את עצמנו

פניני פרשה

"שופטים ושופטים תתן לכל בכל שעריך" (טז יח)
בדברי הש"ה ע"פ המובא ב'ספר יצירה' ש'שבע
שערים בנפש: שתי אוהבים. שתי עינים. שתי נחירי
האף והפה – שדרים עוברים הרשמים לתוך תוכו של
האדם. וזהו: 'שופטים ושופטים תתן לכל בכל שעריך'
שיש לשמור שערים אלו. וכמובא ב'ליקוטי מוהר"ן (כ"א)
בקדושת שבעת הנרות, ועל מנרתא – דא רישא, המוח
והמחשבה.

ואפשר להוסיף בדבריו בענין 'שופטים ושופטים'
שעל האדם לשפוט את עצמו, ולערוך חשבון נפשו עד
כמה הוא נזהר בשערים אלו. (ועייני בספר מאור ושמש על
פסוק זה).

ובליקוטי מוהר"ן (תורה ט"ו) מאריך לדבר על ענין
משפט שהאדם ישפוט את כל דרכיו, ובהמשך מביא את
הכתוב (תהלים ו) **"ושם דרך"** – היינו מי ששם אורחותיו.
וכמובא (סוטה ה) ע"פ זה: **ששם הוא מלשון שומא**
שבדוק ומעריך ושופט את מעשיו.

ואפ"ל שהר"ת והס"ת 'שופטים' ו'שופטים' הוא
תיבת 'שם' ע"ד זה הענין, שעל האדם להעמיד שופטים
ושופטים לשון דרכיו.

כן אפ"ל **"בשעריך"** הוא ענין 'שמירה' כדבריהם (ב"ב
פ"א) על **"חצר בית שער"** ששומר הפתח יושב שם. וזהו
שעריך – שיש לשמרם – ע"י משפן וחשבון.

כן אפשר להוסיף בדברי התרגום על סוף הפסוק:
ושפוט את העם משפט צדק – 'צדק קשור' – שזה מידת
ה'אמת' אשר משפט זה של האדם מביאו לאמת
במעשיו. ונוכל ללמוד זאת מהמובא בהרחבה ב'חובות
הלבבות' (שער חשבון הנפש). ומרגילה בפומיה של
החסידי **רבי לוי יצחק בנדר** ש'התבודדות' מכניסה 'אמת'
לאדם.

כן אפשר להוסיף ש'פ' פעמים 'צדק' ב' פעמים 'אזן'.
'פח' 'אף' 'מוח'. (עם חמשת התיבות) גימטריה 'שעריך'
(עם הכלל).

"לא תטה משפט לא תכיר פנים ולא תקח שוחד"
(טז יט)

מהקל אל הכבד; בריש 'תטה' – הטייה קטנה. וכמובא
ב'כל יקר' שהטיה הוא כאילו היו שניהם שווים בכך
מאזניים, ועושה נטייה קטנה. לאחמ"ל: **"תכיר פנים"**
שזהו כלל הפנים – יותר מהטייה, ולבסוף **"לא תקח
שוחד"** – עבירה בדינים. והוא ע"פ דבריהם (סנהדרין צט).
ע"פ (ישעיה היח) **"היו מושכי העון בחבלי השוא
וכעבות העגלה חסאה"**, מאי כעבות העגלה, א"ר אסי:
יצר הרע בתחילה דומה לחוט של קוביא ולבסוף דומה
לעבות העגלה.

"צדק צדק תרדף" (טז כ)

סמיכות **"צדק"** ל'**משפט**' אפ"ל ע"פ המובא (פר"ח שער
העמידה פרק כ) **"צדק"** לפעמים הוא דין ולפעמים שהם
צדק ומשפט, אזי יאבדו כל כוחות הטומאה ולא יהיה
להם חלק במרכבה שבפנים, שהם מפסיקים עתה בינינו
ובין אלוהינו.

כן אפ"ל בתיבת **"צדק"** שהוא ביורר המשפט והדין,
ע"ד הכתוב (ויקרא יט לו) **"מאזני צדק אבני צדק ואיפת
צדק וחין צדק יהיה לכם"**.
כן אפ"ל בהקשר לכך ע"פ דאיתא (פרי עץ חיים שער
הזמירות פ"ה) ש'צדק' לפעמים הוא דין ולפעמים הוא
בחינת רחמים. וזהו ענינו של **"משפט"** שהוא דין ורחמים
יחדיו, לזכות את הזכאי, ולהרשיע את החייב.

לכל בעל עסק שבלי ניהול חשבון כראוי יכול לחשוב שהוא
מרוויח רבות, אף שלמעשה בחשבון הסופי הוא מפסיד גדול.
ועל כן מחובתו שיעמיד רואה חשבון מומחה להשגיח היטב על
עסקו, ואף זה הרואה חשבון יש פעמים שרואה הפסדים בעסק,
ואף על פי כן מבין נכוחה שזה הפסד זמני ומבין; שתוך זמן
קצר ירוויח הרבה אם ישתדל נכוחה. מה גם שלמעשה גם עתה
מרוויח היטב.

כמו כן הוא ענין ההתבודדות, אף שכשעושה חשבון רואה
חסרונותיו, אבל כשיבין כמה רווח זכה ממעשיו הטובים שכן
עשה, ומהנקודות הטובות שעדיין נמצאות בו, אם ישגיח היטב
מכאן ולהבא ירוויח רבות עד שיתעשר ויתעלה כראוי. וזה מה
שאמרו במשנה (אבות ב, א) 'יהוי מחשב שכר מצוה כנגד
הפסדה', וחשבון זה נעשה בעת המשפט והחשבון הנפש בעת
התבודדות. (שיח שרפי קודש).

חשבון הנפש של החפץ חיים

וכה היה מספר רבי לוי יצחק בנדר מה ששמע מרבי אלחנן
ספקטור (דרך אמונה א דף ע): **"החפץ חיים"** היה נוכח תמיד
בישיבתו בראדן בכל שעות הלימוד, כששמר על בחורי הישיבה
שחלילה לא יבטלו מזמנם. אולם בכל זאת הבחינו התלמידים
כי בשעה מסוימת קבועה ביום, נעלם החפץ חיים מהישיבה,
ולא יודעים היכן הוא באותה שעה. מכיוון שידעו שרבים צדיק
וקדוש עליון וכל רגעיו שמורים, לכך התענינו מאוד מה עושה
רבים בשעה קבועה זו מדי יום ביומו.

אחד מהבחורים שהדבר נגע מאוד לליבו, עקב אחריו, ולבסוף
ראהו במקום מסוים, יושב ועושה חשבון נפש על כל שעות היום
להיכן הלכו... והנה שומע הוא באזנו איד שהחפץ חיים דופק
על השולחן וזועק: **"ישראל מאיר ישראל מאיר"**, להיכן הלכו
חמשה רגעים אלו!! הוא זעק ובהכא בכאב עצור: היכן הם?
היכן הם? ורוחו לא רגעה עליו בגין הרגעים הספורים שהלכו
לו לאיבוד מבלי לדעת להיכן הלכו...

והיה מוסיף רבי לוי יצחק ושא: הבה ונתבונן; החפץ חיים
שהיה דבוק ומקושר עם השי"ת בכל שעות היממה, עם כל זאת
חש צורך להקדיש כל יום זמן קבוע לישוב הדעת, לעשות את
חשבון יומו דחק היטב עד שהגיע לרגעים ספורים שלא ידע מה
עם, ולבסוף גם עליהם היה מוכן לתת דין וחשבון... והרי זה
מוסר השכל נוקב עבורנו, אנשים פשוטים מן השורה. ובפרט
שרבינו למדנו דרך זו לשוב הדעת, ועצתו היסודית
"התבודדות" הוא מכנה בשם: **"ישוב הדעת"**, ליישב דעתנו,
ולעשות תמיד את החשבון על מה ולמה הלך וחלף היום?
געוואלד! האם מקיימים אנו כראוי את דרך ההתבודדות
והישוב הדעת!!
אכן כן; 'שופטים ושופטים תיתן לכל בכל שעריך'...

שירת הפרשה

הצטיינו לתת עלינו שופטים ושופרים
לשפט את עצמנו – ללכת בדרך תמים.

משפט עצמי בכל השערים והדרכים
לדון בפעשים הטובים וגם השלילים.

פשיט דין למטה אין דין למעלה בפרומים
נמתקים הדינים וממשיכים רחמים וחסדים.

בפשון נפש תמידי דרכינו ערוכים ומפרטים
מעשינו הקטנים והגדולים בפלס נמדדים.

השבוע אנו קוראים בפרשה את הפסוק **"שופטים
ושופרים תתן לכל בכל שעריך"**. וכבר מובא בספרים
הקדושים דקאי על האדם בעצמו, שישים עליו שופטים
ושופרים לשפוט מעשיו ודרכיו.

הא לך מדברי החיד"א בספרו 'נחל קדומים' מרבי חיים
וויטאל: דיש לאדם כמה שערים, שער הראות, שער
השמע, שער הריח, שער הדיבור, שער המישוש. וצריך
שיעשה אדם בעצמו דין על כל ענייניו ויפקח עיניו, וזה
שנאמר: **"שופטים ושופרים תיתן לכל בכל שעריך"**,
שכל אדם יגדור גדר בכל שערי, כגון שלא ישמע דברים
האסורים, ולא יריח ריח עבירה וע"ז, ולא ידבר דיבור
אסור, ולא ילך לעבירה וכו', ולזה אמר לשון יחיד: **"תתן
לך בכל שעריך"** ואז נאמר עליו: **"פתחו שערים"** מידה
כנגד מידה, ויזכה שיפתחו לו שערים של ש"י עולמות...
וכשתעלה הנשמה – אם זכאין פותחין, ואם לאו דוחין
אותה, ונועלין השערים בפניה, ומי שישכיל לתקן בחייו,
יפתחו לו שערים עליונים.

רואים מכאן את התועלת של השפיטה עצמית – ומידה
כנגד מידה – פתיחת השערים שלמעלה.

ועיין ב'מאור ושמש' בקוטב זה הענין, להעמיד לעצמו
שופטים ושופרים, אף על מעשיו הטובים – אם הם בדחילו
ורחימו כראוי, זכים וצלולים ללא מחשבה של פסול או
פניה. ובהמשך דבריו: **"ושפטו את העם משפט צדק"**,
שמשפטים ע"י: משפט צדק – חסדים גמורים להמתקת
הדינים בשרשם.

וכעין כך הם דבריו בספר **"עבודת ישראל"** בכתבו:
שפרשה זו נקראת תמיד ביחודש אלול, אשר הוכן העת
לכל איש שישוב לבורא, לכן הזהירה התורה: **"שופטים
ושופרים"**, ובהמשך: **"לא תטה משפט"**, שלא יעוות הדין
לומר על מעשה רשע כי הוא עושה צדק, כי התשובה
והמשפט שעושה למטה, הם הכנה למעלה להוציא
המשפט לאורה בראש השנה כאשר יבואו בני האלוקים
להתייצב על ה'.

אם יש דין למטה אין דין למעלה

ומה נמלצו לדברים אלו של המתקת הדינים והמשכת
חסד ורחמים ע"י המשפט, בדברי המדרש: **"אמר רבי
אליעזר: אם נעשה הדין למטה, אין הדין נעשה למעלה,
ואם לא נעשה הדין למטה הדין נעשה למעלה"**. וב'ליקוטי
מוהר"ן (תורה ט"ו) כשאדם שופט את עצמו אין דין
למעלה, ואין אין שולחין לו שליח דין למעלה, שמהם
משתלשל יראהו פחד, צרות וייסורים. ועיניו מבטל את
מידת הדין שברצונה לדון ולשפוט אותה.

ומרמז זאת בפסוק (תהלים ג): **"יושם דרכיו אראנו בישע
אלוקים"**, ובדברי חז"ל (מו"ק ה. סוטה ה: מ"ד צו ט)
שאפשר גם לקרוא פסוק זה באות שין, כאילו נכתב ושם,
כלומר: מי ששם, בודק, מעריך ושופט את דרכיו, יזכה
ל'אראנו בישע אלוקים' – שיראה ישועה במידת 'הדין'
הנקרא 'אלקים'.

וכן הוא ביזור הקדוש' (בא מא): כשאדם בא לפני
השי"ת ודן את עצמו ומתודה, ומבקש מהשי"ת שישלח לו,
ולאחר מכן מגיעים המקטרגים לקטרג על האדם, דוחה
אותם השי"ת ואין להם זכות לקטרג עליו. הוזהר מדמה
את העושה כן, למודה

בקנס ואחר כך באו עדים, שפטור מלשלם תשלומי
קנס. (וזהר פנחס רלא. ועיין בשער הכוונות שער ק"ש
שעל המיטה פ"ח. אשפוך לפניו שיחי פ"א)

כמו עסק גשמי...

כך אמרו לעניין המשפט והחשבון בהתבודדות,
שחובתה; כחובת רואה חשבון בעסק הגשמי. כי זה ברור

הַמִּשְׁךְ הַיָּמִי הַרְשָׁה

סיפורים מאירים

סיפורי פרשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו ז"ל

"וקמת ועלית אל המקום" (דברים י"ז ח)

נסיעתו של רבי בן ציון אפטער לאומן לשבע שנים

היה זה ראש השנה שנת תרע"ה, החסיד הנלבב רבי בן ציון אפטער, שנוסע מדי שנה לאומן, נוסע אליה שוב, אמנם שעת מלחמה היא כעת, הדרכים משובשות ומלאות גייסות, אך לא אדם כר' בן ציון ירתע מלקיים את ציווי רבינו שציווה להיות אצלו על ראש השנה. ומשכן; מה הם דרכים משובשות או פחדים אלו וכאלו - אצל ציווי מפורש.

ר' בן ציון החל את מסעו לבדו, כשבהמשך הצטרפו אליו החסיד רבי לוי יצחק בנדר, וגיסו לעתיד הרה"ח רבי משה טשענסטכובי, שעדיין היו בחורים, יחד נסעו לעיר געגועיהם 'אומן'.

ימי ראש השנה עברו עליהם בהתרגשות ובהתרוממות הרוח, אך לאחריהם גילו שאין להם דרך חזרה. מלחמת העולם הראשונה פרצה במלוא עוצה. ידידיו למסע ר' לוי יצחק בנדר ור' משה טשענסטכובי לא היססו רבות ונשארו שם בעיר אומן, וכי מה חסר לו לחסיד ברסלב בעיר זו בה טמון רבינו הקדוש, ולא הרחק ממוקם ה'קלויז' עם חבורת אנשי הצדיק שבו. אך שונה היה ר' בן ציון שאברך נשוי היה והשאיר בביתו שבפולין, את בני ביתו עם בנו שנולד זה עתה, ומשכן זקוק היה לחזור, אך הגבולות האטומים מחמת המלחמה מנעו זאת ממנו, ומשראה שהמצב כך, קיבל זאת באהבה ונשאר בעיר.

משקבע את מקומו שם, החל מסתופף בצלי האי גברא רבא הרה"ק רבי אברהם ב"ר נחמן, שאף הוא נשאר באומן מבלי יכולת לשוב לביתו בארץ ישראל. ואף רבי אברהם מצידו קרבו באופן מיוחד עקב שמחתו התמידית.

אף משהשתיימה המלחמה, באוקראינה עדיין שורר תוהו ובוהו, הצאר הרוסי החל מאבד ממלכותו, וכנופיות פורעים משתוללות בכל פינה ומנסות לאחוז ברכון השלטון, וסכנת הדרכים עדיין שוררת ור' בן ציון עדיין אינו יכול לשוב לביתו. כך זכה ר' בן ציון לבלות שבע שנים בעיר אומן, כשהוא יונק מגדולי התלמידים וסופג מהווייתם, ומטהר את נפשו בטהרה אחר טהרה.

עברו שבע שנים והרוחות החלו נרגעות, סטאלין וחבר מרעיו נטלו את חבל השלטון, פורשים את חסותה של 'אמא רוסיה' על כל ברית המועצות. הגבולות נקבעו מחדש, והבריות החלו חוזרות ונוסעות בדרכים, ואף ר' בן ציון חזר לביתו שבפולין, בית ששימש לו כתחנת מעבר לנדודיו להפיץ את השמחה בדרכו של רבינו ולעודד עוד נפשות מ ישראל.

בשובו מאומן עבר בעיר 'אלעסק', מקום משכנו של הרה"ק רבי מנחם מנדל מאלעסק ז"ל, משאך שמע הרבי כי הוא בדרכו חזרה מאומן, קרבו מאוד וקיבלו בסבר פנים יפות, באמרו כי מעולם לא הייתה בין אבותיו והתנגדות לברסלב.

אינו דומה ר' בן ציון שקודם שבע שנות השובע שבאומן לר' בן ציון שאחריהם, ואינו דומה פולין בלא ר' בן ציון הברסלבי השמח ומשמח ללב אנשים, פשוטי עם וגם גדולי דורו, לפולין שאינה עמו - אך על זאת; עוד נספר בהודמנויות שונות בעזרת השם !

"לא תשחית את עצה לנדח עליו גרזן כי ממנו תאכל ואותו לא תכרות" (דברים כ"ט ט)

הכרת הטוב של רבי שמעון ברגשטיין

מידת הכרת הטוב של החסיד רבי שמעון ברגשטיין ראש ישיבת ברסלב ב"ב - לא ידעה גבול. אם קיבל ממישהו טובה או עזרה עבור הישיבה, היה חותר בכל עוז להשיב לו כגמולו. את מה שהבטיח לתורמים קיים ממש במסירות נפש.

אפילו בשנים האחרונות שהיה חולה ביותר וסבל ייסורים, הקפיד מאוד לומר בעצמו קדיש עבור אלו הנפטרים שהבטיח לעשות כך.

ומעשה ביהודי זקן שגר בכפר נידח בדרום ארץ ישראל, שר' שמעון היה בא אליו לעתים תכופות לחזקו ולעודדו, הזקן היה מתורמי הישיבה הקבועים ושמח מאוד בכל פעם שר' שמעון בא לבקר, לימים חלה האיש והרופאים כרתו את רגלו, אחר שנפטר מן העולם והחברא קדישא באו לקבור, השתדל ביותר אצלם שיקברו את רגלו יחד עם גופתו, כשראה שהשעה מאוחרת, והח"ק לא עשו כך, הלך בעצמו עם כמה בחורים, הביא את הרגל וגמל לו חסד האחרון.

אכן מידת הכרת הטוב שבו הייתה ניכרת בכל צעד מהליכותיו, השתתף בצערו ובשמחתו של כל אלו שבאו במגע אתו, וניכר שנובעת היא מעומק הלב, כשלא היה יכול להשתתף אישית היה שולח מכתבי ברכה ועידוד ובהם הביע את השתתפותו הכנה. (ברסלב מאחורי הפרגוד)

מִן הַבַּיִת הַזֶּה יֵשְׁבוּ הַקְּדוּשִׁים | יְרֵאת יְמֵי אֱלֹהִים

יְלָדִים יְקָרִים ! הִנֵּה נִמְצְאוּ אֲנִי בִּימֵי אֱלֹהִים הַקְּדוּשִׁים, יְמֵי הַרְחֵמִים וְהַסְּלִיחוֹת, יְמִים שֶׁל תְּשׁוּבָה, יְמִים שֶׁאֲנִי יְכוּלִים יוֹתֵר לְהִתְקַרֵּב לַהֲשִׁים.

כְּלֵנוּ מְכִירִים אֶת הָרָאשִׁי תְּבוֹת שֶׁל אֱלֹהִים "אֵי לְדוּדִי וְדוּדִי לִי". דוּדִי רֹמֵז עַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ דוּד קְרוֹב וְטוֹב שֶׁמְחַלֵּק לָנוּ מִתְּנוּת וְדָבָרִים טוֹבִים, כִּן זֶה הַהִתְקַרְבוּת הַמִּיחָדֶת שֶׁל יְמִים אֱלֹהִים - יְמִים שֶׁל קִרְבָּה מִיחָדֶת, אֵי לְדוּדִי - אֲנִי לַהֲשִׁים, וְהָשֵׁם אֱלֹהִים, אֶהְבֶּה מִיחָדֶת שֶׁל יְמֵי אֱלֹהִים הַקְּדוּשִׁים, יְמִים שֶׁנִּשְׁפָּעִים בּוֹ מַחִילָה וְרַחֲמִים מִלְּמַעְלָה.

אֲךָ יַחַד עִם קִרְבָּה זוֹ, יְמִים אֱלֹהִים יְמִים שֶׁל "רָאָה וּפָחַד" מְאִימַת יוֹם הַדִּין הַקָּרֵב וּבָא, פָּחַד שֶׁל מִשְׁפָּט - שְׁנֵצָא זָכָאִי בּוֹ.

וְכֵן כּוֹתֵב רַבִּי יִתָּן מִבְּרַסְלָב בְּמִכְתָּב לְבָנוּ עַל הַיָּאָה שֶׁל יְמֵי אֱלֹהִים "וּבִפְרָט עֵתָה בִּימֵי אֱלֹהִים וְיָמִים הַנּוֹרָאִים הַקְּדוּשִׁים, מִי לֹא יֵרָא בִּימֵים הָהֵם".

וּמִסְפָּר עַל הַצָּדִיק רַבִּי לֵוִי יִצְחָק מִבְּרִיטְשֶׁבּוֹב שֶׁאָמַר: שְׁבָלִיל כָּל-נֶגְדִי - לִיל יוֹם כְּפֹר נּוֹפֶלֶת יָרָאָה אִמָּה בְּכָל הָעוֹלָם, עַד שֶׁאֶפְלוּ הַדְּגִים רֹעֲדִים מִפָּחַד, אָמַר עַל זֶה רַבִּי יִתָּן: "אִם כֵּן, כִּמָּה קָבַר צָרִיכִים לָרֹדֶד, כְּשֶׁאֵין רוּעָדִים". "וּיִפֹּל דָּאָרְף מֵעַן שׁוֹן צִיטְעֶרֶן אֲזַי סִיטְעֶרֶט זָאָן נִישְׁט". כִּי בִימֵי הַדִּין אֱלֹהִים לֹא לָנוּ יוֹתֵר לִירָא, יוֹתֵר לִפְחַד, שְׁנֵצָא זָכָאִי בְּמִשְׁפָּט.

אֲבָל בַּל נִשְׁכַּח שֶׁזֶה צָרִיךְ לְהִיטֵר יָרָאָה שֶׁנִּבְרָא אוֹתָנוּ לְהִרְבוֹת בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים, לְרַכֵּשׁ לְעַצְמָנוּ עוֹד וְעוֹד זְכוּיּוֹת. לֹא יָרָאָה שֶׁיִּפְּלִי אוֹתָנוּ לְעַצְבוּת חֲלִילָה, אֱלֹא יָרָאָה שֶׁל עֲשִׂיהָ טוֹבָה, יָרָאָה שֶׁל קִרְבָּתָהּ, וּבְכוּחָהּ שֶׁל יָרָאָה טוֹבָה נִזְכָּה לְהִקֵּין עַצְמָנוּ כְּרָאוֹי לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְיִהְיֶה לָנוּ בְּעֻזַּת הָשֵׁם שָׁנָה טוֹבָה וּמְנוּחָה.

"צדק צדק תרדף" (טז כ)
אפ"ל כפל לשון 'צדק צדק' דכיון דקאי ב'דיני ממונות' צריכים חיזוק מיוחד וכדבריהם (חגיגה יא): 'גזל ועריות נפשו מחמדתי', לכך כתוב ב' פעמים לחיזוקא יתירא.

ואפשר להוסיף עוד בדברי ה'פלא יועץ' (אונאה) בכתבו: 'זוה כלל גדול לכל מלי שנפשו של אדם מתאוה להם ומחמדתו, ובפרט בממון שהוא חביב לאדם, ויצר סמוך שורר ומורה מ"ט פנים טהור לטהר את השרץ. לכן מי האיש הירא את ה', יקים ואל בינתך אל תשען (משל ג ה), וילך אצל חכם וילמדנו איזוהי דרך ישרה, ולא יסור מן הדבר אשר יגידו לו ימין ושמאל'. ולפי דבריו נבין סמיכות 'צדק צדק' ל'שופטים ושוטרים', דקאי על דיניינים בדיני ממונות.

"כי ימצא בקרבך... איש או אשה אשר יעשה את הרע בעיני ה'"
(יז ב)

אפשר לומר 'מצא' שזה לא קביעי, והוא ע"ד הפסוק 'כי יקרא' בפרשייתנו, ודרשינו 'פרט למזומן'. שאינו קשור בקשר חזק אלא באקראי. דעם ישראל מעצם היותם עם סגולה אינם קשורים לעוונות, ובליקוטי מוהר"ן (ז ב): 'כי מי שיועד קדושת ישראל מאין הם לקוחים, ויועד רוחניות ודקות של ישראל - הוא יודע, שישראל הם רחוקים לגמרי מעוון, ואין עוון שיש להם כלל כלל לא, לפי גדל קדושתם משרשם וגודל דקותם ורוחניותם'.

"ובערת הרע מקרבך" (יז ז)

יש לדייק 'מקרבך' ע"ד המובא בליקוטי מוהר"ן (תורה ד) שעוונותיו של האדם חקוק על עצמותיו, כמ"ש (יחזקאל לב) 'ותהי עוונותיהם חקוקה על עצמותיהם'. ובהמשך הדברים שם ש"ע" בחינת 'אש' שזה התורה הנקראת אש - מחזירים המלכות לשורשה וכמ"ש 'כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש', ואפ"ל שזה מרומז ב'בערת' לשון בערה - אש, ש"ע" מוציאים הרע מקרבך, מעצמותיו.

"כי יפלא ממך דבר" (יז ח)

'יפלא' לשון העלמה, 'שהדבר נבדל ומכוסה ממך' - כפירוש רש"י. והא ידוע דבתוך השבירה שם התיקון, ובתוך ההסתרה שם נמצא הש"ת (ענין ליקרם נ, ועוד). וזהו 'יפלא' אותיות 'אל"ף' ועוד י' רמז על אלופו של עולם ואתו י' הרומז לכינוי שמו - שבתוך ה'פלא' ישנה אל"ף י'.

"ראשית דגנך תירשך ויצהרך תתן לו" (יח ד)

בדי ה'בית ענין' ששל האדם לדעת, שהכל זה 'חסד חנינם' ולא מצד מעשיו וכוח ידו, ולכן ציוותה התורה לתת מכל דבר ראשית לכהן, כדי להזכיר שכל דבר הוא חסד חנינם.

ואפשר להוסיף על דבריו; שדווקא ה'ראשית' ניתן לכהן, כי אם היו נותנים את ה'סוף' לאחר שכבר עמל ויגע היה מעלה על דעתו שזה בכוחו ולא חסד חנינם, אך ה'ראשית' מבטא שזה הימנו ית' וכדאיתא במדרש (ויקרא כז) שהקב"ה אומר (איוב מא. ג): 'מי הקדימני ואשלים לו' את מי חייבתי במזוזה קודם שנתתי לו בית? ואת מי חייבתי בברית מילה לפני שנתתי לו בן? ואת מי חייבתי בצדקה לפני שנתתי לו ממון? כללו של דבר: הקב"ה קודם נותן ומשפיע, ואח"כ מבקש שתועיל בטובך להפריש חלק ממה שקיבלת.

"מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו" (כ ה)

בדברי ה'זרע קודש' (לרבי נפתלי מראפשיץ ז"ע) דקאי על 'הגלגל' שמי האיש אשר התחיל הנהגה חדשה בעבודתו ית' ולא חנכו שלא סימו - מלשון 'חנוכת הבית' שעושים בגמר הבית - 'ילך וישב לביתו' שיצטרך להתגלגל, כי המתחיל במצוה אומרים לו גמור. וזהו: 'פן ימות ואיש אחר יחנכנו' שיתגלגל באיש אחר.

ואפ"ל בדבריו שהר"ת של מ"מ האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו הוא בגמטריא: 'גלגול'.

כן אפ"ל דרעינו זה הוא בענין 'בית' דייקא, דשם מוצאים סתירה ובנין מחדש - דוהו גלגול, וכמובא בזוהר (ח"ג נא) על 'נגעי הבית' שהיו הבתים נטהרים מרוח הטומאה מפני שסתרו את הבית ובנו אחר במקום בצד הקדושה.

כן אפ"ל ענין 'גלגול ובית' ע"פ המובא בליקוטי מוהר"ן (סז ב) שעל האדם להתאבל על חורבן 'בית המקדש' דשמה בגלגול הקודם גרם לחורבנו, וזהו ענין 'בית' היקש ל'בית המקדש' - שיש לתקן את החטא בג'גלגול'.

**יפה בוחו
של אור קטן
להאיר
דווקא
מתוך
חושך
ואפילה !**

זוית ראפה <<

